

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING
ASSOCIATE DEGREE SOCIAAL WERK
Hogeschool van Amsterdam

ADVIESRAPPORT
17 APRIL 2024

Inhoud

1	Procedure NVAO	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
	2.1 Algemene gegevens.....	4
	2.2 Profiel	4
	2.3 Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten	6
5	Aanbevelingen	7
6	Beoordeling.....	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
	6.3 Standaard 3: Toetsing.....	13
	6.4 Graad	14

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	Hogeschool van Amsterdam
Opleiding	Ad Sociaal Werk
Varianten	Deeltijd en duaal
Graad	Associate Degree
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Locaties	Amsterdam
Studieomvang	120 EC ²

2.2 Profiel

De nieuwe Ad Sociaal Werk van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) heeft de ambitie om vakbekwame en inclusiegerichte Ad-professionals op te leiden, die interdisciplinair en verbindend kunnen werken binnen het sociaal werk in grootstedelijk Amsterdam. De opleiding wordt in deeltijd en duaal aangeboden en richt zich op mensen die werkzaam zijn in onder meer jeugdzorg, jongerenwerk, welzijnswerk, psychiatrie, verslavingszorg, ouderenzorg, thuiszorg en opbouwwerk. De Ad'er is een professional die de schakel vormt tussen het beleid van de organisatie en de cliënten. De opleiding omvat 120 EC en wordt ingericht in acht blokken van 15 EC, waaronder een blok vrije ruimte (module 6) en een blok afstuderen (module 8). De opleiding wordt vormgegeven in nauwe samenwerking met het afnemende beroepenveld. Die samenwerking komt onder andere tot uiting in de authentieke beroepsproducten, waarmee elke module wordt afgesloten.

2.3 Panel

Samenstelling

- Drs. Mieke Hollander-Pasma (*voorzitter*), directeur Zorg4Effect, RvB LOC waardevolle zorg, RvT stichting AOP, voorzitter regionale afd. Zaanstreek Waterland Alzheimer Nederland;
- Jacoline van der Slot MSc, senior-docent Social Work, profiel Zorg, programma-manager en docent Ad Sociaal Werk in de Zorg, orthopedagoog en systeemtherapeut i.o. bij Verslavingszorg Noord Nederland.
- Marion Heijnen, opleider, trainer, adviseur post-HBO, supervisor en leercoach, opleidingsdocent master en bachelor Social Work bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Janique Scharenborg (*student-lid*), student master Pedagogische Wetenschappen: Onderwijs & Innovatie aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

Ondersteuning

Erik van der Spek (secretaris);:

Jona Rovers (NVAO beleidsmedewerker en procescoördinator).

Locatiebezoek

22 maart 2024, Hogeschool van Amsterdam, Amsterdam

² European Credits

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt *positief* over de kwaliteit van de Ad Sociaal Werk van de Hogeschool van Amsterdam. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

Het panel heeft met genoegen kennisgemaakt met de nieuwe opleiding. Deze opleiding wil professionals opleiden die werkzaam zijn of willen werken in het domein van zorg en welzijn, zodat ze een schakel kunnen vormen tussen het beleid van de organisatie en de cliënten. Het panel heeft vastgesteld dat deze opleiding tegemoetkomt aan een substantiële behoefte binnen het werkveld, met name binnen de regio Amsterdam. Het werkveld en het ROC van Amsterdam zijn enthousiast over de voorgenomen opleiding; het werkveld is ook nauw betrokken bij de ontwikkeling en (als de opleiding van start gaat) bij de uitvoering.

Het panel kan zich vinden in het profiel en de doelstellingen van de opleiding. De opleiding sluit aan bij het landelijk profiel, maar heeft daaraan een eigen inkleuring gegeven die past bij het Amsterdamse, grootstedelijke werkveld. Dat komt onder meer tot uiting in de aandacht voor diversiteit en de toenemende multi-problematiek bij de cliënten. Het panel is van mening dat de gekozen speerpunten passend zijn voor een Ad Sociaal Werk in de Amsterdamse regio.

De opleiding heeft een heldere opbouw en bestaat uit acht blokken, vier per jaar. In het tweede jaar is een blok vrije ruimte opgenomen, waarin de studenten bijvoorbeeld een minor kunnen doen. De studenten komen één dag in de week naar school, daarnaast werken ze aan beroepsproducten op hun werkplek. De coaching van de studenten krijgt veel aandacht, waarbij ze niet alleen van hun docenten leren, maar ook van elkaar. Het panel is van mening dat de opleiding relevante vakken bevat. Wel adviseert het panel om meer aandacht te geven aan (zorg)technologie, omdat dit thema in de toekomst steeds belangrijker wordt.

Het panel is ook te spreken over de wijze waarop de studenten getoetst worden. De manier waarop de toetsing is ingericht is praktisch, holistisch en passend bij een Ad-opleiding voor professionals. Elk blok wordt afgesloten met een beroepsproduct uit de eigen praktijk van de student. Het panel heeft tot slot vastgesteld dat de examencommissie een goede invulling aan haar taken geeft.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet
<i>Eindoordeel</i>	<i>positief</i>

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. **Betrokkenheid werkveld** - Het werkveld is nauw betrokken bij de ontwikkeling en (te zijner tijd) de uitvoering van de opleiding en het herkent zich in de uitgangspunten van de opleiding.
2. **Coaching** - Tijdens elke opleidingsdag is er veel ruimte voor coaching, waarbij de studenten in kleine groepjes worden begeleid bij het maken van hun opdrachten. Daarbij leren de studenten niet alleen van hun docenten, maar ook van elkaar.
3. **Bevlogen docententeam** - Het team van docenten is sterk betrokken bij de problematiek waarmee het werkveld kampt en is zeer gemotiveerd om daar in het onderwijs oplossingen voor te ontwikkelen.
4. **Goede visie op toetsing** - De visie op toetsing past bij een ontwikkelingsgerichte opleiding en komt onder meer tot uiting in holistische toetsing met authentieke beroepsproducten.
5. **Betrokkenheid examencommissie** - Het panel waardeert de proactieve houding van deze commissie en het feit dat ze niet alleen eindwerken, maar ook beroepsproducten leest en beoordeelt.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. **Beoogde leerresultaten en gedragsindicatoren** - Verduidelijk of vereenvoudig het bouwwerk van landelijke leerresultaten, gedragsindicatoren en gedragscriteria, zodat dit beter uit te leggen is aan (nieuwe) docenten, werkveldpartners en studenten.
2. **Technologie** - Geef meer aandacht aan (zorg)technologie en zorg ervoor dat dit thema als leerlijn herkenbaar in de opleiding terugkomt.
3. **Internationalisering** - Probeer via samenwerking met (buitenlandse) partners internationalisering meer invulling te geven.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De nieuwe Ad Sociaal Werk speelt in op de toegenomen complexiteit van de zorg en in samenhang daarmee een stijgende behoefte aan Ad-professionals. Binnen de sector Zorg en Welzijn is er steeds meer vraag naar professionals op niveau 5: medewerkers die de schakel kunnen vormen tussen het meer operationele karakter van niveau 4 en het strategische karakter van niveau 6. Het werkveld heeft met name behoefte aan professionals met een onderzoekende houding die kunnen bijdragen aan oplossingen binnen de sector. Arbeidsmarktonderzoek heeft laten zien dat er in de regio Groot-Amsterdam veel behoefte is aan een deeltijd en duale opleiding Ad Sociaal Werk. Ook in de gesprekken met betrokken partijen (docenten, werkveld en lectoren) heeft het panel de urgentie van de arbeidsmarktbehoefte duidelijk kunnen signaleren.

Het panel heeft vastgesteld dat de nieuwe opleiding is aangesloten bij het Landelijk Ad-Overleg Zorg, Welzijn & Educatie (LAdO-ZWE) en is gebaseerd op het Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Sociaal Werk (februari 2023). Hierin wordt onder meer ingegaan op de maatschappelijke ontwikkelingen die aanleiding hebben gegeven tot de Ad Sociaal Werk, de eisen en verwachtingen van het beroepenveld, de landelijke Ad-leerresultaten en de bepaling van het Ad-niveau (niveau 5).

Tijdens de visitatie heeft het panel met management en docenten gesproken over de borging van niveau 5, mede in relatie tot de complexiteit van de thema's die in de opleiding aan de orde komen. In deze gesprekken is naar voren gekomen dat niveau 5 voortdurend als leidraad is gehanteerd tijdens de ontwikkeling van de opleiding, waarbij de ideeën van de docenten steeds zijn gevalideerd bij het werkveld. Ook de taal waarin de lesinhoud en opdrachten worden geformuleerd is daarbij onderwerp van discussie, omdat die ook moet aansluiten bij de doelgroep. De ontwikkelaars hebben voldoende aandacht voor de afbakening van niveau 5 (Ad) en niveau 6 (bachelor): bij de Ad gaat het om het signaleren, analyseren en agenderen van problemen, en om het voorbereiden van veranderingen. De bachelor richt zich onder meer op het doorvoeren (implementeren) van doorleefde veranderingen. Het panel kan zich vinden in deze gedachtegang.

De nieuwe Ad Sociaal Werk van de HvA volgt in hoofdlijnen het landelijk opleidingsprofiel, maar geeft wel een eigen inkleuring aan de opleiding. Daarbij spelen onder meer de vragen en de specifieke context van het Amsterdamse, grootstedelijke werkveld een rol. Die eigen inkleuring komt terug in de volgende vijf speerpunten:

- 1) Sociaal werk als mensenrechtenberoep;
- 2) Een breed profiel in een grootstedelijke, (super)diverse omgeving;
- 3) Internationalisering;
- 4) Inzet en inbedding van ondersteunende technologie in het sociaal domein;
- 5) Ruimte voor persoonlijke profilering.

Het panel heeft een aantal van deze speerpunten besproken tijdens het locatiebezoek, onder meer de invloed van de grootstedelijke omgeving en het begrip superdiversiteit. Tijdens de gesprekken is gebleken dat het grootstedelijke karakter vooral zichtbaar wordt in de superdiverse populatie (wat een stap verder is dan een multiculturele samenleving) en een toenemende multi-problematiek. Dit vraagt van de studenten van de Ad Sociaal Werk niet alleen culturele sensitiviteit (een centraal thema in de opleiding), maar ook bewustzijn van diversiteit in de breedte, dus ook bijvoorbeeld ten aanzien van genderproblematiek, neurodiversiteit en functiebeperkingen. Het panel is van mening dat de gekozen speerpunten passend zijn voor een Ad Sociaal Werk in de Amsterdamse regio.

Beoogde leerresultaten

De eerder genoemde inkleuring komt ook terug in de beoogde leeruitkomsten. Voor de nieuwe Ad Sociaal Werk zijn vier overkoepelende leeruitkomsten geformuleerd:

- Het bevorderen van Welzijn en Gezondheid;
- Begeleiden, ondersteunen en verbinden;
- Signaleren en onderzoeken;
- Mobiliseren, activeren en initiëren.

De opleiding geeft aan dat deze leeruitkomsten zijn gebaseerd op de eisen van het werkveld en daarnaast zijn afgeleid van het Beroepsprofiel van de Sociaal Werker, zoals opgenomen in het landelijk profiel van de Ad Sociaal Werk. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van de landelijke leerresultaten; deze zijn overgenomen als gedragscriteria en uitgewerkt in gedragsindicatoren die de studenten in samenhang moeten laten zien om de leeruitkomsten te beheersen.

Het panel kan zich weliswaar vinden in de beoogde leerresultaten en in de meetbare indicatoren waarin deze vertaald worden, maar is wel van mening dat het systeem als geheel complex is en daarmee moeilijk te doorgronden. Het panel heeft inzicht gekregen in het leerplanschema, waarin beoogde leerresultaten, gedragsindicatoren en gedragscriteria in samenhang worden weergegeven. Daarnaast heeft het panel kunnen vaststellen dat de gedragsindicatoren en -criteria ook terugkomen in de studiehandleidingen en de rubrics. Het panel adviseert om het bouwwerk van landelijke leerresultaten, gedragsindicatoren en gedragscriteria te vereenvoudigen of te verduidelijken, zodat dit beter uit te leggen is aan (nieuwe) docenten, werkveldpartners en studenten.

De HvA heeft de opleiding ontwikkeld in samenspraak met een aantal partners: met andere Ad-opleidingen van de HvA, met de bachelor Social Work, met verschillende lectoraten en met partners uit het beroepenveld binnen de regio oot-Amsterdam. Het actieve netwerk van Ad-opleidingen maakt het mogelijk om van elkaar te leren. Tot de werkveldpartners behoren organisaties als Cordaan, Leger des Heils, HVO Querido, Levvel, Philadelphia, Combiwel, DOCK en De Sociale Maatschap. Met name organisaties op het gebied van jongerenwerk en jeugdzorg hebben veel belangstelling voor de geplande Ad Sociaal Werk. De werkveldpartners worden ten minste tweemaal per semester uitgenodigd voor een bijeenkomst. Zo is in het werkveldoverleg van mei 2023 een eerste concept van het leerplanschema en curriculumontwerp besproken. Het panel is van mening dat de betrokkenheid van het werkveld een sterk punt van de opleiding vormt.

Samenvattend is het panel van mening dat de Ad Sociaal Werk voldoet aan de eisen van standaard 1. De opleiding sluit aan bij het landelijk profiel en heeft beoogde leerresultaten geformuleerd die passen bij een Ad Sociaal Werk in een grootstedelijke en (super)diverse omgeving. Daarbij sluit de opleiding aan bij de verwachtingen van het werkveld, dat nauw betrokken is bij de ontwikkeling van deze opleiding. Een verbetering kan worden bereikt door

de lijn die loopt van beoogde leerresultaten naar gedragscriteria en indicatoren te verduidelijken.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De onderwijsvisie van de Ad Sociaal Werk sluit aan bij het HvA-Instellingsplan (2021) en het Onderwijs- en Toetsbeleid (2022). De visie is gebaseerd op het sociaal-constructivisme en op centrale begrippen als *backward design* en *constructive alignment*. Meer concreet wil de opleiding studenten in staat stellen om betekenisvol, actief en beroepsauthentiek te leren; de studenten leren vanuit authentieke casuïstiek de leeruitkomsten te beheersen. Het onderwijs wordt aangeboden in *Communities of Practice (CoP)*, waarbij de beroepspraktijk is aangehaakt. Het panel is van mening dat deze visie past bij een praktische en beroepsgerichte Ad-opleiding.

Curriculum

De Ad bestaat uit acht blokken van 15 ECTS. Module 6 is de vrije keuzeruimte, waarin studenten bijvoorbeeld een minor kunnen volgen. Module 8 is het afstuderen. Elke module wordt afgesloten met een authentiek beroepsproduct, waarvoor de studenten 14 ECTS kunnen behalen. De laatste EC voor elke module behalen ze via de coachingslijn. Deze coachingslijn wordt elk jaar afgerond met een portfolioassessment.

Het programma heeft de volgende opbouw:

Jaar 1	Jaar 2
1. Oriëntatie op beroep	5. Programmeren en organiseren om te activeren
2. Vormgeven aan methodisch handelen vanuit een brede basis	6. Vrije keuzeruimte (keuzemodule, minor)
3. Professioneel veranderkundig handelen	7. Onderzoek en innovatie
4. Agenderen en kwartiermaken	8. Afstuderen

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten vertaald naar leerdoelen per module en ingevuld met gedragsindicatoren en -criteria. Het panel heeft inzage gehad in de modulehandleidingen van beide jaren. Het panel is van mening dat deze handleidingen een goede basis vormen voor het onderwijs op Ad-niveau. De gebruikte literatuur is voldoende actueel en van een passend niveau. De opdrachten passen bij het onderwijs, waarbij elke module wordt afgesloten met een authentiek beroepsproduct.

Het panel heeft met management, docenten en vertegenwoordigers van het werkveld gesproken over de inhoud van de opleiding. Daarbij zijn verschillende thema's aan de orde geweest. Een eerste punt is de onderzoekende houding die de studenten zich eigen moeten maken. Het panel heeft begrepen dat dit thema vooral aan de orde komt in module 7, als voorbereiding op het afstuderen in module 8. Maar de vertegenwoordigers van de opleiding hebben aangegeven dat de onderzoekende houding ook in eerdere modules aan de orde komt: onderzoeken is onderdeel van de leeruitkomst Signaleren en Onderzoeken, die wordt getoetst in de modules 1, 3, 5, 7 en 8. Het panel waardeert de aandacht voor de onderzoekende

houding, niet alleen als basis van analyse en onderzoek, maar ook als hulpmiddel bij de eigen professionalisering.

Een tweede punt is de aandacht voor technologie in het domein van gezondheid en welzijn. De opleiding ziet dit zelf als een speerpunt, maar het is het panel opgevallen dat de expliciete aandacht voor (zorg)technologie in de opleiding beperkt is tot een hoorcollege in module 2, inbreng vanuit het lectoraat Zorgtechnologie in de vrije ruimte en aandacht voor het programma Vitaal Gezond. Het panel heeft begrepen dat het onderwerp in module 5 uitgebreider aan de orde komt, Het panel adviseert om de leerlijn gericht op technologie te versterken om het speerpunt beter tot zijn recht te laten komen.

In blok 6 kunnen de studenten (onder meer) een minor volgen. Het panel heeft begrepen dat op dit moment een inhaalslag wordt gemaakt in de ontwikkeling van minoren, waarbij een groot deel van de 30 EC-minoren worden omgezet naar 15 EC-minoren. Daarnaast kunnen studenten ook minoren volgen van andere hogescholen. Ook de toelatingseisen worden aangepast: in principe wordt het uitgangspunt dat studenten 60 EC moeten hebben om een minor te mogen volgen. Studenten die naar het buitenland willen, worden begeleid door een medewerker van de HvA. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding in de nabije toekomst voldoende minoren kan aanbieden om de keuzeruimte op een passende manier te vullen.

Een laatste thema waarover het panel met de opleiding van gedachten heeft gewisseld, is internationalisering, dat veel nadruk kreeg in het informatiedossier. Daarbij ging het met name om *internationalisation at home*. De vertegenwoordigers van de opleiding noemen hierbij onder andere het gebruik van internationale bronnen, internationale contacten en een vergelijking met zorgstelsels in andere landen. Het panel vindt deze invulling nog wat smal en adviseert om de internationalisering te versterken, bijvoorbeeld door samenwerking met (buitenlandse) partners te zoeken.

Vormgeving van het onderwijs

De opleiding wordt aangeboden in de vorm van een deeltijd- en duale studie.. Het panel heeft begrepen dat dit voor de inhoud van de opleiding geen verschil maakt, beide typen studenten zitten bij elkaar in de klas. De verschillen hebben vooral te maken met contractering en financiering. Alle studenten gaan één dag per week naar de opleiding. Elke onderwijsdag heeft een vergelijkbare opbouw: in de ochtend volgen de studenten vakinhoudelijk themaonderwijs in de vorm van werkcolleges. Na de lunch volgt coaching (met twee docentcoaches per klas) en de dag wordt afgesloten met de vrije ruimte. De vrije ruimte kan worden ingevuld met verdiepende (gast)lessen, hoorcollege van lectoren, excursies en bedrijfsbezoeken. Bij de opleiding zijn vijf lectoraten betrokken.

Het panel heeft begrepen dat de coachingsessies in de middag het hart van de opleiding vormen. De studenten werken samen met hun coaches in een *Community of Practice* (CoP), waarvan ook de lectoraten deel uitmaken. Aangezien de studenten werken aan hun opdrachten in het werkveld, is dat indirect ook betrokken. In het begin is de coaching sterk gericht op de manier van werken binnen de HvA en de bijbehorende leeromgeving, waarbij het accent ligt op de praktische zaken. Een tweede thema dat in het begin veel aandacht krijgt, is de ontwikkeling als professional en de eigen leerdoelen van studenten. In latere modules is de coaching meer gericht op de praktijk van het sociaal werk, waarbij de docent-coaches hun praktijkervaring vanuit verschillende sectoren inbrengen. Ook de kennis en ervaring van de medestudenten uit verschillende werkvelden wordt daarbij nadrukkelijk betrokken. Het panel is van mening dat de nadruk op en invulling van de coaching een sterk punt is van de opleiding.

Het panel heeft een presentatie gehad van de digitale leeromgeving, die wordt ingevuld met behulp van Brightspace. Studenten leveren daar hun deelopdrachten en beroepsproducten in. Op Brightspace staan ook studentvriendelijke versies van de studiehandleidingen. Daarnaast kunnen de studenten feedback vragen aan medestudenten of het werkveld via Portflow, het digitale portfolio. Studenten kunnen op elk moment een 'snapshot' maken, om een aantal aspecten uit een portfolio te selecteren en te bespreken met de coach.

Een laatste punt betreft de sociale veiligheid van studenten. Daarbij gaat het om de situatie waarbij een student zich (sociaal) onveilig voelt op de hogeschool of de werkplek. Dan is het belangrijk dat een student weet waar hij/zij in zo'n geval terecht kan voor vragen of een vervolgpcedure. Het panel is van mening dat informatie over sociale veiligheid een duidelijke plaats moet krijgen in bijvoorbeeld een studiehandleiding en in afspraken met het werkveld (denk aan contracten met werkveldpartners).

Instream

De opleiding is bedoeld voor professionals die werkzaam zijn in het sociaal domein, de zorg of de welzijnssector. Dat zijn in de eerste plaats medewerkers met een mbo4-diploma in een maatschappelijke of verpleegkunde richting, maar ook havisten met een baan in het welzijn- of zorgdomein zijn welkom. Dat geldt ook voor zij-instromers met een mbo4- of hbo-opleiding, als zij tenminste een werkplek hebben in het sociaal domein of de zorg van tenminste 20 uur per week.

De brede instroom met een forse variatie in leeftijd, achtergrond en ervaring roept ook de vraag op hoe de opleiding inspeelt op die variatie. Het panel heeft begrepen dat de kerndoelgroep bestaat uit wat de opleiding noemt 'de meer gegroeide, volwassen professional', van 23 jaar en ouder. Daarop is het curriculum toegeschreven. Maar de opzet van het programma biedt voldoende vrijheid om te variëren, met name in de middag (de coaching en de vrije ruimte). De studenten hebben de ruimte om te werken aan hun eigen leerdoelen en opdrachten. In de vrije ruimte kunnen studenten vragen om specifiek onderwijs, bijvoorbeeld over verslavingszorg. Het panel is van mening dat de opleiding voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen inspelen op variatie in de instroom.

Docententeam

Voor de nieuwe opleiding is een ontwikkelteam samengesteld dat bestaat uit vijf docenten. Deze docenten zijn tevens verbonden aan de bachelor Social Work. Zij zijn allen in het bezit van minimaal een bachelordiploma, de Basis Didactische Bekwaamheid en de Basiskwalificatie Examinering. Verder hebben de docenten enige werkervaring in het sociaal domein en/of in de zorgsector, met name in de jeugdzorg. Het panel heeft de cv's van de docenten bekeken en heeft bovendien met hen kennis kunnen maken. Daarbij heeft het panel vastgesteld dat de docenten zich voldoende bewust zijn van het specifieke karakter van het onderwijs aan een Ad-opleiding. Het panel is van mening dat de opleiding beschikt over een gemotiveerd en goed toegerust team. De ontwikkelaars zijn ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de opleiding.

Een belangrijk deel van de opleiding vindt plaats op de werkplek van de studenten. Daarbij worden ze begeleid door medewerkers vanuit de praktijk, de werkplekbegeleiders. Via de werkplekcheck wordt nagegaan of de werkplekbegeleiders aan de eisen van de opleiding voldoen. De opleiding heeft een handleiding geschreven voor de werkplekbegeleiders en is voornemens om een training voor deze groep te ontwikkelen. Verder zullen de coaches twee gesprekken per jaar met de begeleiders op de werkplek voeren, waarbij ook werkplekbezoeken ingepland zullen worden. Het panel is van mening dat de contacten tussen opleiding en

werkplek op papier goed zijn geregeld, maar adviseert wel om ervoor te zorgen dat de training aan de werkplekbegeleiders wordt gegeven voordat de opleiding van start gaat.

Samenvattend komt het panel tot het oordeel 'voldoet' op standaard 2. De beoogde leerresultaten zijn vertaald in een helder en goed gestructureerd curriculum dat mede is afgestemd met het werkveld. De vormgeving van het onderwijs is praktisch en flexibel en sluit aan bij de gerichtheid op werkende professionals. Het docententeam is deskundig, ervaren en enthousiast over deze nieuwe opleiding. Het panel heeft een beperkt aantal verbeterpunten gesignaleerd, zoals de aandacht voor de onderzoekende houding van studenten en de plaats van technologie in de opleiding. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding deze punten in de komende tijd kan oppakken.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat system van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Het panel heeft een goed beeld gekregen van de uitgangspunten en de opzet van de toetsing bij de nieuwe opleiding. De Ad Sociaal Werk combineert formatieve en summatieve toetsing, waarbij de nadruk ligt op het formatieve deel. De opleiding ziet toetsing vooral als een leermoment voor de student en feedbackmoment voor de docent. Aan het einde van bijna iedere module (met uitzondering van de vrije ruimte) worden de studenten getoetst aan de hand van een authentiek beroepsproduct. Bij elk beroepsproduct leveren ze bovendien een onderbouwing en een inhoudelijke reflectie in. Daarnaast wordt de coachingslijn getoetst met een ontwikkelingsgericht portfolio-assessment. Bij elke module kunnen de studenten 14 ECTS behalen met het beroepsproduct en 1 ECTS met de coachingslijn. Het panel is van mening dat deze wijze van toetsen heel gestructureerd is en past bij het praktische karakter van de Ad Sociaal Werk.

De beoordelingscriteria voor de beroepsproducten zijn uitgewerkt in zogenoemde 'single point rubrics'. Deze beoordelingscriteria zijn gebaseerd op indicatoren: deze indicatoren beschrijven het gedrag waarmee de studenten kunnen aantonen dat zij de vijf landelijke leerresultaten beheersen. Het panel heeft een aantal van deze rubrics gezien en is van mening dat ze passen bij de toetsvisie en de focus op ontwikkelingsgericht onderwijs; een voordeel is bovendien dat ze de docenten dwingen ook feedback te geven. Er is geen weging tussen de verschillende criteria die deel uitmaken van de rubrics. De studenten moeten op alle criteria voldoende scoren.

Een aandachtspunt bij de single point rubrics is het generieke karakter ervan. De examencommissie, waarmee het panel hierover van gedachten heeft gewisseld, is zich daarvan bewust. De commissie geeft aan dat het vanwege dat generieke karakter belangrijk is om te kalibreren met de docenten en te bespreken wanneer iets wel of niet voldoende is. Daarom is het kalibreren – zowel vooraf als achteraf – een vast onderdeel van de beoordelingscyclus. Bij die kalibratie wordt tevens geborgd dat de toetsing plaatsvindt op het juiste niveau, niveau 5. Het panel kan zich vinden in deze aanpak van de toetsing en is positief over de betrokkenheid van de examencommissie.

Als een student een module met een onvoldoende afsluit, volgt een herkansing. De herkansing heeft de vorm van een reparatie op basis van de feedback van de docent op het beroepsproduct. Het panel ziet een spanningsveld tussen een summatieve beoordeling

enerzijds en de reparatie op basis van feedback anderzijds. De examencommissie geeft aan dat het inderdaad gaat om een summatieve beoordeling, en dat de feedback in dit geval vooral gericht is op de onderbouwing van het oordeel. De term 'repareren' past volgens de commissie bij ontwikkelingsgericht onderwijs, waarbij aan de student wordt aangegeven wat hij moet doen om alsnog een voldoende te halen. De student krijgt één mogelijkheid om te repareren, bij de tweede keer moet hij een nieuw beroepsproduct maken. Het panel kan zich vinden in deze toelichting.

Het panel heeft verder vernomen dat het werkveld niet is betrokken bij de beoordeling van de beroepsproducten, maar wel bij de formatieve toetsing. De feedback die de student krijgt van zijn begeleider op de werkplek, neemt hij mee in het reflectieverslag. De begeleider op de werkplek wordt ook betrokken bij de voortgangsgesprekken met de coach-docent, twee keer per jaar, bij voorkeur aan het eind van blok 2 en 4. Het panel is van mening dat de inbreng van het werkveld voldoende terugkomt in de toetsing.

Het jaar wordt afgesloten met een ontwikkelingsgericht interview (OGI). Als de student hierbij het oordeel 'voldaan' krijgt, worden ook de bijbehorende studiepunten (1 per module in het eerste jaar) toegekend. Het tweede en afsluitende ontwikkelingsgericht interview (3 ECTS) wordt gehouden met twee examinatoren en een vertegenwoordiger van het werkveld. De examencommissie heeft daarbij een voorkeur voor twee onafhankelijke examinatoren, dus niet de eigen coach die misschien minder kritisch kijkt. Het panel kan zich vinden in de manier waarop de opleiding wordt afgesloten.

Examencommissie

Het panel heeft een gesprek gehad met een aantal vertegenwoordigers van de examencommissie. De Ad Sociaal Werk maakt deel uit van de examencommissie van Social Work, waarin ook de Ad EZW (Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn) en de bachelor Social Work zijn vertegenwoordigd. Oorspronkelijk was het idee om een nieuwe commissie in te stellen speciaal voor de Ad's, maar het panel heeft begrepen dat dit idee niet haalbaar is; de beweging binnen de HvA is juist gericht op bredere examencommissies. Wel is het mogelijk te werken met 'kamers' binnen een examencommissie, wat het mogelijk maakt echt de focus op niveau 5 te leggen. Het panel heeft begrip voor deze gang van zaken.

Tijdens het gesprek heeft het panel kunnen vaststellen dat de examencommissie op een goede manier invulling geeft aan de wettelijke taken. De commissie wijst jaarlijks voor elk blok de examinatoren aan. Elke examinerator moet aantoonbaar gekwalificeerd zijn en minimaal beschikken over een Basis Kwalificatie Examinering. Een andere belangrijke taak is de borging van de toetskwaliteit. Het panel heeft begrepen dat de commissie vooral een streekproef doet van eindwerken, maar dat zeker in de eerste jaren ook beroepsproducten uit andere jaren beoordeeld worden. Op basis daarvan organiseert de examencommissie toetsingsgesprekken met de examinatoren; de resultaten worden teruggekoppeld aan het management. Het panel is van mening dat de kwaliteitsborging van de toetsing bij deze commissie in goede handen is.

Samenvattend is het panel van oordeel dat de toetsing bij de Ad Sociaal Werk goed is ingevuld. De opleiding beschikt over een goede visie op toetsing die past bij een ontwikkelingsgerichte opleiding. De betrokkenheid van de examencommissie is een sterk punt: het panel waardeert het feit dat deze commissie niet alleen eindwerken maar ook beroepsproducten beoordeelt. Daarmee voldoet de opleiding aan de eisen van standaard 3.

6.4 Graad

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate degree.

Afkortingen

Ad	Associate degree
CoP	Community of Practice
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System
EZW	Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn
HvA	Hogeschool van Amsterdam
LAdO-ZWE	Landelijk Ad-Overleg Zorg, Welzijn & Educatie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OGI	Ontwikkelingsgericht interview

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO
met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding
Ad Sociaal Werk van de Hogeschool van Amsterdam

Aanvraagnummer: AV-2336

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net